

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
I POLITYKI REGIONALNEJ
(NR 316)
z dnia 18 grudnia 2014 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 316)

18 grudnia 2014 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Zgorzelskiego (PSL)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

- plan pracy Komisji na okres od 1 stycznia do 31 lipca 2015 r.,
- informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli przygotowania systemu wdrażania polityki strukturalnej na lata 2014–2020.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marceli Niezgoda** podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju wraz ze współpracownikami oraz **Bogdan Skwarka** dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Dariusz Myrcha** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam panie i panów posłów. Witam zaproszonych gości z panem ministrem Marcelim Niezgodą na czele. Witam przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli.

Dostarczony państwu posłom porządek dzienny posiedzenia obejmuje dwa punkty. Pierwszy to rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 stycznia do 31 lipca 2015 r. Drugi to rozpatrzenie informacji NIK o wynikach kontroli przygotowania systemu wdrażania polityki strukturalnej na lata 2014–2020. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja porządek dzienny przyjęła. Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Przystępujemy do jego realizacji.

Projekt planu pracy członkowie Komisji otrzymali wczoraj w wersji elektronicznej. Dzisiaj właśnie pan sekretarz rozdaje go w wersji drukowanej. W imieniu prezydium Komisji chciałbym zaproponować przyjęcie przedstawionego planu pracy, który będzie na bieżąco modyfikowany, oczywiście, wraz z otrzymywaniem kolejnych projektów ustaw. Czy ktoś chciałby w kwestii planu pracy zabrać głos?

Szanowni państwo członkowie Komisji, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła plan pracy na pierwsze półrocze 2015 r. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła plan pracy naszej Komisji.

Zatem przechodzimy do realizacji drugiego punktu porządku dziennego. Chciałbym prosić przedstawicieli NIK, aby w syntetyczny sposób, bowiem materiały otrzymaliśmy, przedstawili informację o wynikach kontroli przygotowania systemu wdrażania polityki strukturalnej na lata 2014–2020. Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Bogdan Skwarka:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, postaram się bardzo krótko przedstawić wyniki kontroli, aczkolwiek dotyczącej bardzo istotnego zagadnienia, mianowicie przygotowania systemu wdrażania polityki strukturalnej na lata 2014–2020.

Chciałbym na wstępie kilka słów powiedzieć o tej kontroli, dlatego że była specyficzna, jeśli chodzi o funkcjonowanie NIK. Po pierwsze, była to kontrola wykonywania zadań, nie zaś wykonania zadań, a więc kontrola dynamiczna. Trwała w trakcie wykonywa-

nia zadań dotyczących przygotowania Polski do nowej perspektywy na lata 2014–2020. Ponieważ waga problemu była dość duża, postanowiliśmy przed kontrolą zorganizować panel ekspertów, w którym brali udział przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, łącznie z panem ministrem, przedstawiciele Ministerstwa Finansów, marszałkowie województw, profesorowie, przedstawiciele różnego rodzaju instytucji wdrażających te programy. Ten panel pozwolił na zlokalizowanie tych problemów, które – naszym zdaniem – wymagają skontrolowania, a które w pewnym stopniu mogą powodować opóźnienie w przyjęciu tych najważniejszych spraw.

Tutaj bardzo istotna uwaga, szczególnie dla Komisji, że podjęto decyzję o przesunięciu alokacji środków unijnych w kierunku programów regionalnych. I tak, w nowej perspektywie prawie 40% środków w polityce spójności będzie przeznaczonych na realizację programów regionalnych. W poprzedniej perspektywie na lata 2007–2013 było to tylko ponad 24%, prawie 25%. Obecnie daje to ponad 31 mld euro na realizację programów lokalnych. Tutaj też bardzo szybko pokażę, jak się przedstawia alokacja poszczególnych środków na poszczególne województwa. Można to zobaczyć na tej planszy.

Jeśli chodzi o zakres kontroli, to był on bardzo szeroki, zarówno od strony podmiotowej, jak i przedmiotowej. Od strony podmiotowej skontrolowaliśmy wszystkie urzędy marszałkowskie plus MliR. Powiedziałem, że to była bardzo nietypowa kontrola wśród kontroli prowadzonych przez NIK, bo brały w niej udział również wszystkie delegatury NIK, a więc 16 delegatur plus nasz departament, który reprezentuję, czyli Departament Administracji Publicznej, który był koordynatorem całej kontroli. Była ona też bardzo szeroka ze względów przedmiotowych. Jak widać na tej planszy, kontrola praktycznie dotyczyła wszystkich najważniejszych aspektów związanych z przygotowaniem Polski do perspektywy, a więc od przygotowania umowy partnerstwa, poprzez stopień przygotowania 6 krajowych i 6 regionalnych programów operacyjnych, po zmiany instytucjonalne i przygotowanie do przesłania do Wysokiego Sejmu aktów prawnych – wtedy jeszcze przygotowanie, bo teraz te akty prawne są już uchwalone – niezbędnych do wprowadzenia nowej perspektywy na lata 2014–2020.

Jeśli chodzi o ocenę ogólną, to miło stwierdzić, że pozytywnie oceniliśmy zarówno działania MliR, jak i urzędów marszałkowskich, związane z przygotowaniem nowej perspektywy na lata 2014–2020. Tutaj dużym plusem, jeśli chodzi o ministerstwo, było to, że Polska jako jeden z pierwszych krajów przygotowała tzw. umowę partnerstwa. Umowa partnerstwa jest kluczem do przyznania w ogóle jakichkolwiek środków z Unii Europejskiej dla Polski. Polska jako pierwsza projekt takiej umowy partnerstwa złożyła. Co ważniejsze, miała na to bardzo mało czasu. Należy bowiem dodać, że bazowy akt prawny, tzw. rozporządzenie ogólne Rady i Parlamentu Europejskiego, został uchwalony w grudniu 2013 r. – chyba 17 grudnia – a Polska już praktycznie 10 stycznia tę umowę partnerstwa do Komisji Europejskiej przesłała. Ta umowa była na tyle dobra, że KE uzgodniła z Polską jako trzecim krajem w Europie jej treść i mogła ona wejść w życie. Wcześniej KE dokonała tego tylko z Danią i z Niemcami.

Następnym krokiem do wprowadzenia nowej perspektywy było przygotowanie programów operacyjnych. Polska też się wywiązała z tego zadania. Programy operacyjne zostały przekazane w odpowiednich terminach, określonych w przepisach prawnych, z tym że tutaj trzeba brać pod uwagę to, że KE też ma swoje terminy na ich rozpatrzenie. Praktycznie to się odbywa w terminie nie krótszym niż 3 miesiące, ale tylko pod warunkiem, że KE nie zgłosi jakichkolwiek poprawek. Jeżeli zgłosi poprawki, to ten termin wydłuża się do 6 miesięcy. Jeżeli w tym okresie nie uzgodni się z państwem członkowskim poprawek, to ten termin wydłuża się dalej. Tutaj to już nie są wyniki kontroli, ale informacja. Postaramy się po naszych kontrolach śledzić różnego rodzaju rozwiązania, które następują po kontroli. Część programów operacyjnych została już przez KE zaakceptowana. Dzisiaj na pasku w telewizji widziałem, że największy program operacyjny, czyli Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, został uzgodniony. Pewnie niebawem będą inne, ale to już jest domena pana ministra.

Bardzo pozytywnie oceniliśmy również fakt, że nie czekając na gradację przyjmowania aktów prawnych... Wiadomo bowiem, że przyjęcie jednego aktu prawnego czy jednego programu warunkuje przyjęcie drugiego, czyli umowa partnerstwa, programy

operacyjne, różnego rodzaju rozwiązania prawne i ustawowe, programy regionalne itd., prawda? Polska, nie czekając na tę gradację, rozpoczęła pracę równoległą. Ta praca równoległa polegała na tym, że zarówno urzędy marszałkowskie, jak i ministerstwo rozpoczęły prace nad poszczególnymi swoimi częściami. Za duży plus należy również uznać to, że była bardzo ścisła współpraca i kooperacja między urzędami marszałkowskimi a ministerstwem w zakresie przygotowania albo pewnych wspólnych rozwiązań, jak kontrakty terytorialne, albo też innych dokumentów.

Należy dodać, że – jak powiedziałem – w tej nowej perspektywie duży nacisk kładzie się na wykorzystanie środków bezpośrednio przez urzędy marszałkowskie, stąd też przypisano urzędowi marszałkowskiemu nowe role. Taką nową rolą jest przyznanie urzędowi marszałkowskiemu roli instytucji certyfikującej wydatki. Przedtem czyniły to urzędy wojewódzkie. Dlaczego to ma takie bardzo istotne znaczenie? Ma to istotne znaczenie ze względu na sposób rozliczania się ze środków unijnych. Mianowicie według przepisów rozporządzenia ogólnego ten system będzie sprawozdawany nie tak, jak dotychczas, czyli po zakończeniu programu operacyjnego, ale w systemie rocznym. Co więcej, jeżeli dane państwo członkowskie w sprawozdaniu rocznym popełni jakiś błąd, wprowadzi jakiś program, który nie spodoba się KE i nie zostanie przez nią zaakceptowany, gdy KE nie uzna prawidłowości wydatkowania środków w ramach – częściowego, oczywiście – tego programu, to te środki przepadają. Tym bardziej więc istotna jest rola instytucji certyfikujących i instytucji kontrolnych, m.in. i NIK.

W większości urzędów marszałkowskich również przygotowano się do zmian organizacyjnych, aczkolwiek w trakcie kontroli siłą rzeczy były to przygotowania jeszcze w fazie początkowej, w fazie koncepcyjnej. Jak powiedziałem, bardzo dobra była kooperacja między Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a urzędami. Jej elementem było tworzenie wspólnych kontraktów terytorialnych, więc kontraktów, gdzie się określa najważniejsze inwestycje wspólne z punktu widzenia kraju i z punktu widzenia województwa. Oczywiście, mówię to w bardzo dużym skrócie. Praktycznie chyba z wyjątkiem jednego, wszystkie kontrakty terytorialne między Radą Ministrów a zarządami województw, bo RM je podpisuje, zostały podpisane. Tutaj też duży plus.

Szczególnie w zakresie działalności szanownej Komisji zwraca uwagę nowa instytucja, czyli zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT). Są to inwestycje realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, np. duże miasta z ościennymi gminami, w celu wspólnych przedsięwzięć. Prace nad ZIT są już bardzo zaawansowane, aczkolwiek mówię, że ta kontrola skończyła się w kwietniu br., a więc z racji dynamiki procesów przygotowawczych na pewno ten proces jest bardzo daleko posunięty w porównaniu z tym, co stwierdziła NIK.

Jeśli chodzi o następny plus rozwiązań, które zostały przyjęte, to jest uproszczenie pewnych procedur. Tylko częściowo na tej planszy wymienione są uproszczenia, które dotyczą różnego rodzaju dokumentów, co niewątpliwie ułatwi zarówno pozyskiwanie, jak i wydatkowanie środków unijnych przez naszych przedsiębiorców.

Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to tyle. Bardzo skrótowo, jeśli chodzi o ten obszerny materiał. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję panu dyrektorowi za przedstawienie informacji. Rozumiem, że do przedstawionej informacji zechce odnieść się pan minister Marceli Niezgoda, tak? W kilku zdaniach.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju Marceli Niezgoda:

Dziękuję, panie przewodniczący. Pozostaje mi tylko rumienić się z dumy, bo wszystko przebiegało dobrze. Chcę powiedzieć, że te przygotowania wyglądają tak, jak góra lodowa – w tej żmudnej pracy urzędniczej znakomitej większości nie widać. Oczywiście, dziękując NIK za współpracę na tej drodze, w tym momencie chcę też złożyć podziękowania na ręce pana przewodniczącego. Dziękuję Wysokiej Komisji i całemu parlamentowi, bowiem proces legislacyjny, o którym tutaj też była mowa, nie byłby możliwy bez dobrej pracy obradujących wspólnie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Dzięki temu udało się tych wszystkich pro-

cedur dopełnić i przygotować zarówno cały proces legislacyjny, jak również inne dokumenty, takie jak np. umowa partnerstwa, o której była mowa czy programy operacyjne.

Dodam tylko, że wszystkie programy operacyjne są już po zakończonych negocjacjach z Komisją Europejską. Wszystkie są wysłane do KE. Kolejne sukcesywnie otrzymują decyzje. Spodziewamy się na przełomie roku zatwierdzenia całości pakietu programów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję panu ministrowi za wypowiedź. Proszę państwa posłów o ewentualne wyrażenie opinii, jeżeli takie chcemy sformułować, otwierając tym samym dyskusję. Zatem myślę, że wszystko jest jasne.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Wysoka Komisja przyjęła informację NIK do wiadomości. Sprzeciwu nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła informację NIK. Zamykam nasze posiedzenie.